

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 27. januar 2023
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Malene Lynggaard
Sagsnr.: 2020-491-0081
Dok.: 2045985

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar vedrørende forslag til lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v.

1. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. maj 2021 til den 24. juni 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Fængselsinspektører, vicefængselsinspektører og økonomichefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Fængselsforbundet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Højesteret, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Politiforbundet, Procesbevillingsnævnet, Retspolitisk Forening, Retten på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Endvidere har et udkast til lovforslag i perioden den 1. juni 2021 til den 24. juni 2021 været sendt i høring af Færøernes Landsstyre hos følgende myndigheder og organisationer på Færøerne:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Advokatfelag Føroya, Almanamálaráðið, Almannaverkið, Amnesty International Føroyar, Dátueftirlitið, Dugni, Familjufyrisingin, Felagið føroyskir brotsverksfrøðingar, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Fíggjarmálaráðið, Fiskivinnumálaráðið, Fróðskaparsetur Føroya, Føroya Kommunufelag, Føroya Lærarafelag, Heilsumálaráðið, Heilsurøktarafalagið, MEGD, Megna títt lív, Politistafelag Føroya, Sosialráðgevarafelagið, Umhvørvis- og vinnumálaráðið, Uttanríkis- og mentamálaráðið, Vinnuhúsið.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Advokatrådet, Almanamálaráðið, Amnesty International Føroyar, Datatilsynet, Fíggjarmálaráðið, Fróðskaparsetur Føroya, Fuglafjarðar kommuna, Fængselsforbundet, Institut for Menneskerettigheder, MEGD, Procesbevillingsnævnet, Retten på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politiforbundet, Politistafelag Føroya, TAKS, Umhvørvis- og vinnumálaráðið, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringsvarene er anført i *kursiv*.

2. Høringsvarene

2.1. Generelt

Advokatrådet, Datatilsynet, Fíggjarmálaráðið, Fuglafjarðar kommuna, Fængselsforbundet, Institut for Menneskerettigheder, Retten på Færøerne, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politiforbundet, Politistafelag Føroya, Umhvørvis- og vinnumálaráðið og Vestre Landsret har ikke bemærkninger til lovudkastet.

2.2. Valg af afsoningsinstitution og senere overførsel mellem afsoningsinstitutionerne

Amnesty International Føroyar og Fróðskaparsetur Føroya finder det uhensigtsmæssigt, at lovforslaget viderefører den gældende praksis, hvorefter afsonere med straffe på mere end halvandet års fængsel som udgangspunkt overføres til Danmark med henblik på afsoning.

Amnesty International Føroyar bemærker i den forbindelse, at færing, som overføres til Danmark med henblik på afsoning, set i forhold til danske af-

sonere bl.a. har begrænsede muligheder for udgang, besøg og opretholdelse af kontakt til pårørende på Færøerne, ligesom der er begrænsede planer, når færinger løslades efter afsoning i Danmark.

Som det fremgår af pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, foregår straffuldbyrdelse på Færøerne i dag efter et omfattende og detaljeret regelsæt, hvoraf hovedparten af reglerne er fastsat administrativt. Et hovedsigte med lovforslaget har derfor været at ændre den administrative regulering til en egentlig lovregulering.

Lovforslaget er derfor i vidt omfang udtryk for en kodificering af gældende praksis. Dette gælder bl.a. også lovforslagets kapitel 7 om anbringelse og overførsel af indsatte.

Justitsministeriet anerkender, at der er udfordringer forbundet med varetægts- og afsoningsforholdene på Færøerne. Justitsministeriet nedsatte derfor i begyndelsen af 2021 en arbejdsgruppe, bl.a. med deltagelse af Færøernes landsstyre, som skulle se på, hvordan forholdene kan forbedres. Arbejdsgruppens drøftelser tog udgangspunkt i en analyse, som Direktoratet for Kriminalforsorgen havde udarbejdet om Kriminalforsorgen på Færøerne, og som der blev bevilliget midler til i forbindelse med finansloven for 2021. Sidste møde i arbejdsgruppen var den 13. september 2021. Som led i afslutningen af arbejdet udarbejdede arbejdsgruppen en afrapportering, hvori der bl.a. redegøres for arbejdsgruppens arbejde og overvejelser.

Med flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er der afsat 1 mio. årligt i perioden til forbedring af uddannelses- og beskæftigelsestilbuddene i Færøerne Arrest. Endelig har regeringen og Færøerne Landsstyre den 7. juni 2022 indgået en hensigtserklæring om at bygge et nyt fængsel på Færøerne, der skal være færdigt i 2030.

Det bemærkes, at ovenstående arbejde er uafhængigt af straffuldbyrdelsesloven, der som nævnt har haft til formål at kodificere gældende praksis under de nuværende varetægts- og afsoningsforhold i Færøerne Arrest.

MEGD anbefaler, at der tages hensyn til sprog og kulturbarrierer, når færinger med handicap overføres til afsoning i Danmark. MEGD understreger endvidere, at det er vigtigt, at personer med handicap får den nødvendige assistance med hensyn til kommunikation om forholdene vedrørende straffuldbyrdelsen (uanset handicap).

Justitsministeriet har hørt Direktoratet for Kriminalforsorgen over hørings- svaret fra MEGD.

Direktoratet henviser indledningsvist til justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1511 (Alm. del) af 4. september 2020 fra Folketingets Rets- udvalg, hvor der findes en beskrivelse af de hensyn, der tages til handicap- pede indsatte. Det fremgår bl.a. af besvarelsen, at det generelt gælder, at hvis den frihedsberøvede har særlige behov grundet handicap eller andet, vil der efter en konkret og individuel vurdering blive taget hensyn til dette i den pågældende afsoningsinstitution. Det kan eksempelvis være i forbin- delse med placering af den frihedsberøvede i celle med kort afstand til bade- og toiletforhold eller i relation til særlige sundhedsmæssige behov. Det i besvarelsen beskrevne er fortsat udtryk for gældende regler og praksis, og en tilsvarende praksis gælder for handicappede indsatte i Færøerne Arrest samt for handicappede indsatte, der måtte blive overført fra Færøerne til institutioner i Danmark.

Direktoratet henviser i øvrigt til de indledningsvise bemærkninger til § 21, herunder at der tages højde for de forhold om valg af afsoningsinstitution, som er nævnt i §§ 21-23 i den danske straffuldbyrdelseslov, og som kan be- grunde valg af en anden type afsoningsinstitution end udgangspunktet. Det fremgår desuden af bemærkningerne til bestemmelsen i § 21, stk. 2, nr. 7, at der ved valg af afsoningsinstitution kan tages hensyn til den dømtes egne ønsker, herunder helbredsmæssige forhold, hvilket også praktiseres i dag.

Direktoratet bemærker videre, at der ikke er sket overførsler af indsatte fra Færøerne til Danmark inden for de seneste år som følge af et hensyn til indsattes handicap.

2.3. Øget kontrol med og mulighed for afskæring af terrordømte og ra- dikaliseredes kommunikation

Fróðskaparsetur Føroya bemærker, at der ikke er problemer med radika- lisering og ekstremisme på Færøerne, og at der derfor ikke er behov for de foreslåede regler herom i lovforslaget.

Det fremgår af pkt. 11.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der efter de gældende regler om fuldbyrdelse af straf mv. ikke gælder nogle sær- lige bestemmelser, der skal imødegå radikaliserings og ekstremisme.

Det fremgår endvidere, at pkt. 11.2 i lovforslagets almindelige bemærknin- ger, at kriminalforsorgen i de senere år har oplevet udfordringer med radi-

kalisering og ekstremisme i fængsler og arresthuse i Danmark. Det er kriminalforsorgens vurdering, at indsatsen for at resocialisere disse indsatte kan blive vanskeliggjort, hvis de pågældende under afsoningen uhindret kan kommunikere med omverdenen. Kriminalforsorgen vurderer endvidere, at den nævnte persongruppes kommunikation med én eller flere nærmere bestemte personer – uafhængig af kommunikationens nærmere indhold – efter omstændighederne vil kunne fastholde den indsatte i et radikaliseret eller ekstremistisk miljø eller påvirke den indsatte til at blive en del af et sådant miljø.

Justitsministeriet har på den baggrund fundet det hensigtsmæssigt, at de muligheder for henholdsvis øget kontrol med og afskæring af terrordømte og radikaliseredes kommunikation med omverdenen, der er indført i Danmark for at understøtte kriminalforsorgens resocialiserende arbejde, tilsvarende indføres på Færøerne. Dette gælder uanset, at der ikke aktuelt er udfordringer med radikalisering og ekstremisme på Færøerne.

2.4. Sundhedsmæssig bistand og behandling

Amnesty International Føroyar finder det hensigtsmæssigt, at der med lovforslaget lægges op til behandlingsgaranti for stofmisbrug. Det bemærkes dog, at behandlingsgarantien kræver, at omstændighederne og mulighederne på Færøerne bliver forbedret betydeligt. Det bemærkes endvidere, at behandlingsgarantien for stofmisbrug samtidig stiller spørgsmålstejn ved, om der ikke også skal være behandlingsgaranti for andre sygdomme.

For så vidt angår spørgsmålet om forbedring af forholdene på Færøerne som konsekvens af behandlingsgarantien for stofmisbrug kan Justitsministeriet oplyse, at der på baggrund af arbejdet i den færøsk-danske arbejdsgruppe som beskrevet ovenfor under pkt. 2.2, blandt andet er iværksat initiativer med henblik på at styrke samarbejdet mellem kriminalforsorgen og de færøske myndigheder, herunder med henblik på at styrke håndteringen af de problemstillinger, der knytter sig til misbrugsbehandling.

For så vidt angår spørgsmålet om behandlingsgaranti for andre sygdomme bemærkes det, at der i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget er taget udgangspunkt i den danske straffuldbyrdelseslov. Det følger således af lovforslagets § 45, som i vidt omfang svarer til § 45 i den danske straffuldbyrdelseslov, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til, at der skal indføres en egentlig behandlingsgaranti for andre sygdomme på Færøerne.

2.5. Fuldbordelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen

Almannamálaráðið bemærker, at det sociale område er overtaget af de færøske myndigheder og henviser til, at det er de sociale myndigheder på Færøerne, som forestår det praktiske i forbindelse med selve udførelsen af dommen, hvis en dømt skal anbringes i institution eller familiepleje på Færøerne.

Almannamálaráðið foreslår endvidere, at det præciseres i lovforslagets § 78, stk. 2, at anbringelse i institution kan ske både på Færøerne og i Danmark.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 78 tilsigtes der med bestemmelsen en lovfæstelse af den nuværende praksis vedrørende anbringelse af dømte i behandlingsinstitution mv. efter straffelovens § 49, stk. 2. Derudover åbner bestemmelsen mulighed for, at anbringelse kan ske i familiepleje.

Justitsministeriet bemærker, at der ikke med lovforslaget lægges op til en ændring i kompetencefordelingen mellem kriminalforsorgen og de sociale myndigheder på Færøerne. Det vil således fortsat være de sociale myndigheder, som forestår det praktiske, når kriminalforsorgen har truffet afgørelse om anbringelse efter § 78.

Nærmere regler for anbringelse af dømte i institutioner mv. uden for arresthus fastsættes efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 78, stk. 5. De sociale myndigheder på Færøerne vil blive inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af disse regler.

For så vidt angår bemærkningerne til lovforslagets § 78, stk. 2, har Justitsministeriet ændret bestemmelsen i overensstemmelse med Almannamálaráðiðs høringsvar.

2.6. Fuldbordelse af bødestrafte

TAKS bemærker, at der i færøsk lovgivning altid er en materiel hjemmel i lovgivningen, som henviser til reglerne om inddrivelse i den færøske skattelov. TAKS er på den baggrund usikker på, hvorvidt den fornødne hjemmel

er til stede, hvis den er fastsat ved bekendtgørelse. Det foreslås derfor, at der indsættes en hjemmel i lovforslaget om inddrivelse af bøder ved TAKS.

Justitsministeriet bemærker indledningsvis, at de foreslåede bestemmelser om fuldbyrdelse af bødestraf i lovforslagets §§ 91 og 92 i vidt omfang viderefører indholdet af straffelovens § 52, stk. 2-7 (som foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 125, nr. 1), hvoraf det bl.a. følger, at politiet kan inddrive bøder ved udpantning og lønindeholdelse.

Justitsministeriet har dog med visse tilpasninger ændret lovforslagets §§ 91 og 92 i overensstemmelse med TAKS' høringssvar.

Der er således i lovforslagets § 91, stk. 2, 3. pkt. og 4. pkt., indsat hjemmel til, at TAKS efter anmodning fra politiet kan inddrive bøder ved udpantning og ved indeholdelse i den pågældendes indtægter.

Det bemærkes, at TAKS ikke aktuelt er involveret i inddrivelsen af bøder på Færøerne. De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 91, stk. 2, 3. og 4. pkt., har således i første omgang til hensigt at etablere hjemmel til, at TAKS på sigt kan bistå med eller overtage bødeinddrivelsen efter anmodning fra politiet.

2.7. Domstolsprøvelse

Østre Landsret bemærker, at det kan overvejes at ændre "landsretten" i §§ 120 og 121 til "Østre Landsret" med henblik på at videreføre samme terminologi som i den nye retsplejelov for Færøerne, jf. lov nr. 964 af 26. juni 2020, hvori "landsret" i al væsentlighed er erstattet med "Østre Landsret".

Justitsministeriet har ændret lovforslagets §§ 120 og 121 i overensstemmelse med Østre Landsrets høringssvar.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til udkastet til lovforslag, der har været sendt i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende ændringer:

3.1. Der er tilføjet ændringer af den foreslåede § 33 a og § 53, ligesom der er tilføjet en ny bestemmelse i § 50, stk. 2. Tilføjelserne har til formål at præcisere, at der kan foretages midlertidige begrænsninger i retten til udgang, besøg og fællesskab som følge sundhedsmæssige hensyn, f.eks. for at

forebygge eller inddæmme udbredelsen af en samfundskritisk sygdom i institutionen.

Der er endvidere efter ønske fra Færøernes Landsstyre tilføjet en ny bestemmelse i lovudkastets § 50 a, hvorefter justitsministeren kan iværksætte forsøgsordninger med udgang i form af frigang eller udstationering til en institution m.v. på Færøerne uden for kriminalforsorgen. Der er som følge af denne bestemmelse endvidere foretaget en konsekvensændring af § 20, stk. 3.

3.2. Herudover er der foretaget visse ændringer af sproglig eller lovteknisk karakter samt indarbejdet en beskrivelse af lovforslagets økonomiske konsekvenser.